

Загалом з перевищенням представниками правоохоронних органів власних повноважень з питань застосування заходів примусу виникають наступні проблеми у суспільстві: відбувається зниження довіри до дій поліції; зникає готовність допомагати поліції; відбувається зростання кількості правопорушень за рахунок невдалих дій або бездіяльності поліції; виникають бунти, протести, коли громадяни вже вичерпали законні методи і шляхи відстоювання своїх прав; поліція втрачає монопольне право на використання сили тощо [3].

Література

1. Сіротченко Д.Ю. Застосування або використання вогнепальної зброї працівниками Національної поліції як гарантія особистої безпеки. *Юридичний електронний журнал*. 2018. № 2. С. 158–160. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2018/43.pdf (дата звернення: 12.11.2019).

2. Захаров Є.Ю. МВС та права людини. URL: <https://helsinki.org.ua/mvs-ta-prava-lyudynu-e-zaharov/> (дата звернення: 12.11.2019).

3. Права людини в діяльності поліції: практичний посібник. Національна академія внутрішніх справ. Серпень 2016. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/12804.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).

УДК 342.95 (043.2)

Паламарчук В.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Кунєв Ю.Д., д.ю.н., професор

ПРАВО НА ЗВЕРНЕННЯ ТА ПРАВО НА ОСКАРЖЕННЯ ПРИ НЕПРАВОМІРНИХ ДІЯХ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Розглядаючи саме поняття «право на звернення» важко не погодитися з думкою Н.Ю. Хаманьової: «Право на звернення громадян – це одна з форм їх участі в управлінні державою, у вирішенні державних та громадських справ. Вони є способом поновлення порушеного права. Вони – важливе джерело інформації, корисної при вирішенні питань державного, господарського та соціально-культурного розвитку, містять у собі відомості щодо процесів, які відбуваються у суспільстві. Право на звернення є одним з дієвих способів усунення можливих порушень законності, одним із засобів попередження правопорушень» [1, с. 10-11].

Право на звернення – це одне з фундаментальних прав, що надано людині. Посилаючись на Конституцію України, яка законодавчо регламентує право на звернення громадян, стаття 40: «Усі мають право

направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк» [2]. Тобто аналізуючи вищесказане, то кожна людина не залежно від раси, віросповідання та інших «подільних» расових чинників має право звертатися зі своїм зверненням про неправомірність дій або бездіяльності представників правоохоронних органів нашої держави.

Серед нормативно-правових актів, що регулюють питання стосовно звернення громадян, то слід виокремити Закон України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 року. У статті 1 даного Закону вказано: «Громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення».

Але все ж важливою на мою думку є саме стаття 4, в якій зафіксовано, що до рішень або діянь, що можуть бути оскаржені, належать такі у сфері управлінської діяльності, внаслідок яких: порушено права і законні інтереси чи свободи громадянина (групи громадян); створено перешкоди для здійснення громадянином його прав і законних інтересів чи свобод; незаконно покладено на громадянина які-небудь обов'язки або його незаконно притягнуто до відповідальності [3].

Стосовно права на оскарження, то воно також зафіксоване в Основному Законі нашої держави – Конституції. У статті 55 сказано: «Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб» [2]. Тобто будь-яке рішення, що було прийняте неправомірно, або ж прийняте з порушенням людських прав і свобод, може і за бажанням особи повинне бути оскаржене в судовому порядку.

Для оскарження незаконні дії/бездіяльність працівника поліції (незаконний огляд, неналежне спілкування, ігнорування) особа, щодо якої вчинено такі дії, має право направити скаргу в порядку підлеглості вищому органу або посадовій особі або ж звернутися з позовною заявою до суду [4].

Головним призначенням скарги, яку застосовують під час оскарження неправомірних дій і рішень щодо застосування спеціальних примусових заходів працівниками правоохоронних органів, є захист та поновлення

порушеного права.

Скарга завжди є засобом захисту прав, свобод та законних інтересів індивіда, які порушені діями або актами державних органів, їх посадовими особами, а також одним з засобів здійснення цих прав. Шляхом її подання громадяни реалізують надані їм державою права.

Скарги розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання. Якщо в місячний термін вирішити порушені у зверненні питання неможливо, керівник органу або підрозділу поліції або його заступники встановлюють необхідний термін для його розгляду, про що повідомляють особі, яка подала звернення. При цьому загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів [5].

Отже, аналізуючи усе вищесказане, то право на оскарження неправомірних дій працівників національної поліції, представників правоохоронних органів тощо, на оскарження зловживаннях службовими становищами має кожна особа, оскільки дане право передбачене в Конституції України. Особи, що зловживають власним службовим становищем, тобто перевищують межі власних повноважень, будуть нести відповідальність за вчинення вже власних правопорушень.

Література

1. Хаманева Н.Ю. Конституционное право граждан на подачу обращений. *Государство и право*. 1996. № 11. С. 10-11.

2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

4. Оскарження незаконних дій / бездіяльності працівника поліції. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/>

5. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17#Text>